

Β. ΙΙ. Ο ΚΟΣΜΟΣ ΤΟΥ ΙΣΛΑΜ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΟΥ ΜΕΣΑΙΩΝΑ

1. Η εξάπλωση των Αράβων

α. Ίδρυση και αρχές του Ισλάμ

- **Ισλάμ** = αφοσίωση και πίστη στο θέλημα του Θεού
- Ιδρυτής αυτής της **μονοθεϊστικής** θρησκείας είναι ο **Μωάμεθ** (570-632). Επηρεάστηκε από τον χριστιανισμό και τον ιουδαϊσμό, που γνώρισε στα ταξίδια που έκανε ως αρχηγός καραβανιών.
- Έτος της **Εγίρας**: το έτος της μετάβασης του Μωάμεθ από τη Μέκκα στη Μεδίνα (622). Αυτό είναι το πρώτο έτος της χρονολόγησης των μουσουλμάνων.
- Το **Κοράνι** (= λόγος θεού), το ιερό βιβλίο των Μουσουλμάνων, απαιτούσε από τους πιστούς (Μουσλίμ) τη διάδοση του Ισλάμ με **ιερό πόλεμο (τζιχάντ)**. Όσοι έπεφταν στον πόλεμο εξασφάλιζαν μια θέση στον παράδεισο.

β. Η επέκταση – Παράγοντες και συνέπειες

- Οι Άραβες, σε σύντομο χρονικό διάστημα, κατέλαβαν όλη τη **Μέση Ανατολή**, τα **παράλια της Βόρειας Αφρικής** και ένα μεγάλο τμήμα της **Ισπανίας**. Έγιναν δε κυρίαρχοι στον θαλάσσιο χώρο της Μεσογείου.
- Η **εξάπλωση των Αράβων** (λαού που κατοικούσε στην Αραβική χερσόνησο) οφείλεται στη **μεταστροφή** του λαού αυτού **στο Ισλάμ**.
- Τι **βοήθησε** την εξάπλωση των Αράβων; (**Παράγοντες** εξάπλωσής τους):
 - Η **εξάντληση των Βυζαντινών και των Περσών** από τους μεταξύ τους πολέμους.
 - Η **αντίθεση** μεταξύ της **κεντρικής διοίκησης** του βυζαντινού κράτους (Κωνσταντινούπολη) και των **ανατολικών επαρχιών** που ήταν προσκολλημένες στον Μονοφυσιτισμό (= η θεία φύση του Χριστού απορρόφησε την ανθρώπινη και την εξαφάνισε).
- Οι Άραβες πολιορκήσαν και την Κωνσταντινούπολη (7^ο και 8^ο αιώνα) αλλά αντιμετώπιστηκαν από τους Βυζαντινούς με το **υγρό πυρ**.
- **Συνέπειες** της εξάπλωσης των Αράβων:
 - **Διασπάστηκε ο μεσογειακός κόσμος** (η Μεσόγειος δεν ανήκε πλέον μόνο στους Ρωμαίους).
 - Το Βυζάντιο περιορίστηκε **εδαφικά**.
 - Χάθηκαν σημαντικά **αστικά κέντρα** (πόλεις) του Βυζαντίου.
 - **Ερημώθηκαν** πολλές περιοχές της βυζαντινής αυτοκρατορίας.
 - Μειώθηκε η **αγροτική παραγωγή** του Βυζαντίου.
 - **Περιορίστηκε** το εσωτερικό και εξωτερικό **εμπόριο** του Βυζαντίου.

Ερωτήσεις

1. Τι σημαίνει Ισλάμ και ποιος είναι ο ιδρυτής αυτής της θρησκείας;
2. Από πού επηρεάστηκε ο Μωάμεθ, για να ιδρύσει την ισλαμική θρησκεία;
3. Ποιοι παράγοντες συνέβαλαν (= βοήθησαν) στην εξάπλωση των Αράβων και μέχρι που επεκτάθηκαν;
4. Ποιες είναι οι συνέπειες από την εξάπλωση των Αράβων για το Βυζάντιο;